

**דברי הסבר לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות),
התשס"ח-2008**

להלן דברי הסבר לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), לעניין העברת כספים בין קופות גמל¹, מכוח סעיפים 23 ו-60 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005:

תקנה 1 - הגדרות

ההגדרות מתייחסות, בין היתר, לעניינים הבאים: המועדים הרלוונטיים להעברה (הן להעברת הכספים והן להעברת האחריות הביטוחית), אופן חישוב הסכומים המועברים, מעמד העמית בקופה המעבירה (פעיל/לא פעיל) וסוגי הקופות. מובאים להלן הסברים להגדרות נבחרות:

המועד הקובע - מועד העברת האחריות הביטוחית מהקופה המעבירה לקופה המקבלת. לצורך קביעת המועד הקובע נעשית הבחנה בין עמית פעיל לעמית שאינו פעיל. המועד הקובע לעמית פעיל (לרבות עמית המשלם עבור כיסוי ביטוחי בלבד) הוא מועד ההפקדה הראשון לקופה המקבלת בפועל או המועד בו הודיע העמית כי לא יופקדו בשלו כספים לקופה המקבלת, ואילו המועד הקובע לעמית שאינו פעיל הוא מועד קבלת הבקשה להעברת כספים בקופה המקבלת.

יתרה צבורה - סך החיסכון של העמית בקופה המעבירה, נכון למועד חישוב רווחי הקופה שקדם למועד ההעברה. מחיסכון במסגרת פוליסת ביטוח רשאית חברת הביטוח לנכות את קנס המשיכה, אם קיים כזה בתנאי הפוליסה.

תקנה 2 - העברת כספים לקופת גמל לקצבה

תקנה 2(א) - התקנה מאפשרת לעמיתים להעביר כספים מכל סוגי קופות הגמל לקצבה² וכן מקופות גמל הוניות (קופת תגמולים, קופת פיצויים וקרן השתלמות) לקופות גמל לקצבה. בכך מבוטלות למעשה כל המגבלות הרגולטוריות שחלו על העברת כספים בין קופות, למעט העברת כספים מקופת גמל לקצבה לקופת גמל הונית.

¹ המונח קופות גמל מתייחס לכלל קופות הגמל על סוגיהן השונים, לרבות קרנות פנסיה ותכניות לביטוח חיים.
² על פי תיקון 3 לחוק קופות גמל, כל הכספים המופקדים לחיסכון פנסיוני החל משנת 2008 ייצברו בקופות גמל לקצבה בלבד.

תקנה 2(ב) - העברת כספים בגין עמית תיעשה לחשבון אישי על שמו בקופה המקבלת. ותק בקופה המקבלת ייקבע בהתאם לוותק בקופה המעבירה לצרכי מס בלבד.

תקנה 2(ד)(1) - כדי למנוע עקיפה של תקרת ההפקדה החודשית לקרן פנסיה חדשה מקיפה (הזכאית לאגרות חוב מיועדות), תיעשה העברת כספי החיסכון בכפוף לתקרת ההפקדה החודשית לאותה קרן (תקרה בגובה פעמיים השכר הממוצע במשק), כפי שהיא במועד המעבר ובהתאם לוותק של העמית העובר בקופה המעבירה.

תקנה 2(ד)(2) – כדי למנוע עקיפה של ההוראה הקבועה בתקנה 19(ג)(2) לתקנות מס הכנסה, לפיה לא ניתן להפקיד פיצויים לקופת גמל לקצבה לפני שמולאה מכסת התגמולים, נקבע כי לא ניתן להעביר כספי פיצויים לקופת גמל לקצבה, אלמלא מולאה המכסה כאמור.

תקנה 3 - העברת כספים לקופת גמל שאינה קופת גמל לקצבה

העברת כספים בין קופות גמל הוניות³ מותרת בין קופות גמל לאותה מטרה, וכן מותרות העברות בין קופות הגמל הבאות: מקופה מרכזית לדמי מחלה לקופה מרכזית לפיצויים ומקופה אישית לפיצויים לקופת גמל לתגמולים. העברת כספים בגין עמית תיעשה לחשבון אישי על שמו בקופה המקבלת. ותק בקופה המקבלת ייקבע בהתאם לוותק בקופה המעבירה לצרכי מס בלבד. מעמדו של העמית בקופה המקבלת (סוג העמית) יהיה תמיד כמעמדו בקופה המעבירה, ואולם כלל זה לא יחול על העברה מקופת גמל אישית לפיצויים לקופת גמל לתגמולים או על העברה אחרת שאישר הממונה.

תקנה 4 - סייג להעברה

בתקנה מפורטים המקרים הבאים שבהם לא ניתן לבצע העברת כספים: קבלת תשלומי פנסיית זקנה לפי מלוא היתרה הצבורה בקופה המעבירה, הגשת בקשה או זכאות לקבלת פנסיית נכות, פטירת העמית טרם המועד הקובע, קיום יתרת חוב בחשבונו של העמית בשל הלוואה, בקשה להעברת כספים לקופת גמל סגורה ובקשה להעברת כספים שקיים לגביהם עיקול או שיעבוד.

תקנה 5 - מועדי העברה והסכום המועבר

מטרת התקנה לקבוע טווחי זמן מוגדרים לביצוע העברת הכספים - ככלל, העברת כספים לקופה המקבלת תיעשה בתוך 10 ימי עסקים מיום שהוגשה בקשת ההעברה לקופה המעבירה, אלא אם בוטלה הבקשה, לרבות על-ידי העמית, והכול בהתאם לאופן המפורט בהוראות הממונה לעניין זה. ביטול זה יכול שיעשה על-ידי העמית ויכול שיעשה מכיוון שהבקשה אינה עומדת בהוראות התקנות.

תקנה 6 - איחור בהעברה

גוף מנהל של קופה מעבירה המאחר בהעברת הכספים לקופה המקבלת, יידרש לשלם לגוף המנהל של הקופה המקבלת ריבית פיגורים, מתוך דמי הניהול שהוא גובה, ולא מכספי הקופה. תשלום ריבית הפיגורים ייעשה בנוסף לזקיפת תשואת הקופה לחשבון העמית בשל תקופת הפיגור.

³ על פי תיקון 3 לחוק קופות גמל, החל משנת 2008 לא ניתן להפקיד לקופות גמל הוניות (למעט לקרנות השתלמות) ולכן התקנה מתייחסת לכספים שנצברו בקופות הוניות עד סוף שנת 2007.

הגוף המנהל של הקופה המקבלת יעביר לזכות העמית את ההפרש בין התשואה שהשיגה הקופה המקבלת בתקופת הפיגור לתשואה שזקפה לחשבונו הקופה המעבירה בגין אותה תקופה; היתרה, אם קיימת, תישאר בידי הגוף המנהל.

מטרת הוראה זו לוודא שהעמית עצמו לא ייזק מהאיחור בהעברת הכספים, וכן לתמרץ את הגוף המנהל של הקופה המעבירה להעביר את הכספים במועד ואת הגוף המנהל של הקופה המקבלת לדאוג לקבלת הפרשי התשואה עבור העמית.

תקנה 7 – אופן ההעברה

העברות כספים יתבצעו בין הגופים המנהלים בלבד ובמזומן אלא אם הוסכם על העברה בנכסים אחרים.

תקנה 8 - העברת אחריות ביטוחית

תקנה זו קובעת את המועד בו הקופה המעבירה מפסיקה לשאת באחריות הביטוחית בשל העמית העובר, והאחריות הביטוחית בגינו עוברת לקופה המקבלת. בהתאם לסעיפים (א) ו-(ב), הקופה המעבירה תשלם את תגמולי הביטוח בגין מקרי ביטוח (נכות או מוות), המכוסים על ידה, שאירעו לפני המועד הקובע ואילו הקופה המקבלת תשלם את תגמולי הביטוח בגין מקרי ביטוח, המכוסים על ידה, שאירעו במועד הקובע או לאחריו.

תקנה 8(ג) – במקרה בו עמית העביר לקופה מקבלת חלק מן הכספים בחשבונו בקופה המעבירה ובחר להמשיך לרכוש כיסוי ביטוחי בקופה המעבירה, הקופה המעבירה תשלם את תגמולי הביטוח בגין מקרי מוות, המכוסים על ידה, גם לאחר המועד הקובע. גובה הכיסוי הביטוחי בקופה המעבירה יהיה בהתאם לבחירתו של העמית, אולם יקטן בהתאם לחלק היחסי של היתרה הצבורה, ללא מרכיב הפיצויים, שנותרה בקופה לאחר ביצוע העברת הכספים.

תקנה 8(ד) – האחריות על הכיסוי הביטוחי למקרה נכות שהייתה עד למועד הקובע תמשיך לחול על הגוף המנהל של הקרן המעבירה גם לאחר המועד הקובע אולם גביית דמי הביטוח תיעשה כנהוג בקרן לגבי כלל העמיתים נכון למועד ההעברה אלא אם בחר הגוף המנהל של הקרן המעבירה לגבות דמי ביטוח נמוכים יותר. אם קיים מנגנון אחר בתקנון לעניין זה, יחול האמור בתקנון.

תקנה 8(ה) - במקרה בו לאחר מועד העברת האחריות הביטוחית לחברה המקבלת ניכה הגוף המנהל של הקופה המעבירה מחשבונו של העמית את עלות הכיסוי הביטוחי, יחזיר הגוף המנהל לחשבונו של העמית את העלות האמורה בתוספת התשואה שהושגה על ידי הקופה המעבירה באותה תקופה.

תקנה 9 - איחוד ופיצול חשבונות

איחוד חשבונות - עמית רשאי להעביר כספים מחשבונו בקופת גמל לתגמולים שברשותו לחשבון בקופת גמל אחרת שברשותו, אם הוותק בקופה המקבלת נמוך מזה שבקופה המעבירה. הוותק לגבי סך הכספים בקופה שאליה הועברו הכספים יהיה על פי הוותק (הנמוך יותר) בקופה

המקבלת וזאת על מנת למנוע איחוד קופות לצורך הכרה בוותק לצרכי מס. בקופת גמל לקצבה, קופת גמל לפיצויים ובקופת גמל לדמי מחלה ניתן לאחד חשבונות ללא התחשבות בוותק. פיצול חשבונות – התקנה קובעת את סדר העברת הכספים במקרה של העברת חלק מהכספים בקופה.

תקנה 10 – חוב מעביד לקופה מעבירה

במקרה בו קיים חוב מעביד לקופה המעבירה במועד ההעברה, ימשיכו לחול לגבי החוב הוראות חוק הגנת השכר, התשי"ח – 1958, ועם הפרע החוב או חלקו, יועברו הכספים לקופה המקבלת.